

Viatge en autobus

Escrit a la manera i en homenatge a Josep Pla, que va escriure alguns articles, en castellà, a Destino sobre els seus viatges pel país devastat de la postguerra. Mirant, xerrant, bevent i escrivint...

De tant en tant viatjo pel país. No es tracta pas només d'un viatge de plaer o de badoqueria. Proveït del corresponent bitllet em projecto sobre la xarxa viària, plena de revolts i clots, d'aquest país deixat de la mà de déu. Hi estic habituat i fins hi trobo un plaer elemental en la preparació del viatget cap a la capital per resoldre afers d'una grisor elemental: anar a pagar a cal notari, anar al barber per rasurar-me la barba i tallar-me els cabells o pagar la contribució, anar a comprar roba d'estiu quan les cigales canten sobre els sembrats ressecs o roba d'hivern quan comença a fer fred i boires i fins es glaça la punta del nas. Anar a reconciliar-me amb la meua dona després d'algunes setmanes d'haver renyit, mirar com rutllen els negociets i naturalment badoquejar, que és el que he fet amb més profit en la meua dilatada vida.

De vegades faig trenta o quaranta quilòmetres en una d'aquestes baluernes anomenades cotxes de línia, accionades per gasolina i aprofito el temps per badoquejar per la finestreta o donar una mirada atenta al meu voltant: veure l'ondulació de les serres i els olivers d'un verd platejat són un encant per a la vista.

Ara que cada vegada la superfície social de la gent és més minsa -la meua també- i la

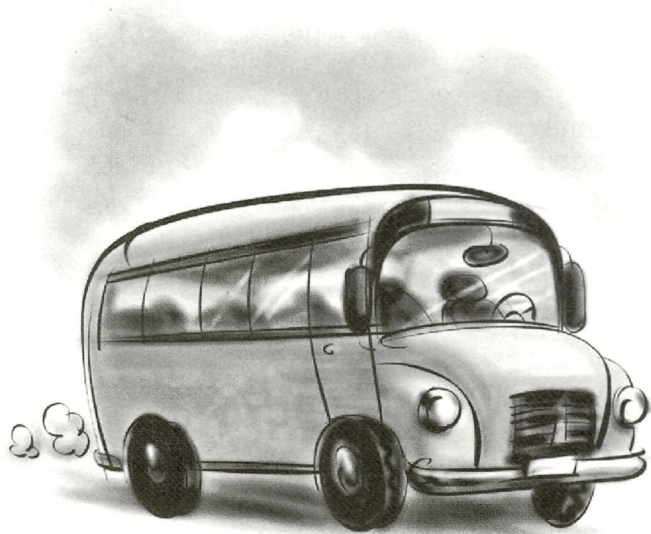
individualitat pedregosa, el treball obsessiu i l'escassetat de temps han destruït una sorollosa, potser plàcida i anodina vida social, miro d'escoltar les restes del naufragi d'un temps, les poques mostres de massiva xerrameca, el poc l'intercanvi de paraula entre aquesta gent de del *Far-west* català que té fama de brusca, sorneguera i sense lletra impresa al fons dels ulls.

Avui que fa un sol rutilant observo que l'autocar és ple de joves sorollosos que van a incorporar-se al servei militar en un qualsevol racó de la península. Són joves i tabalots: han omplert les parets de la vila amb pintades amb la seva ostentosa i luxuriosa joventut. N'hi ha una encastada en una casa enderrocada de fora vila que resumeix les seves dèries eròtiques diu així: *popes i culs i figures tremendes*.

Aquests joves hauran accedit a la sexualitat més abrupta a través de les revistes o els vídeos pornogràfics. Les relacions eròtiques humanes, a pesar de la cridòria de l'època solen ser privades, clandestines i púdiques. Entre les penyes de la festa major que han importat de l'Aragó i les pintades dels quintos, les parets semblen un mural on tothom pot esbravar-se a cop d'esprai. Al cap i a la fi és com la gran majoria de l'art modern: cru, lleig i intempestiu. Són les úniques expressions artístiques d'uns pobles esbravats que fa la impressió que van llençar el barret al foc i van deixar que es cremés.

A la plaça major del poble, un xicot dels més benplantats ha acomiadat una noieta prima com un jonc, alta, rossa, una d'aquestes noies del *pelargon* amb la pell blanca i els ulls ametllats i mirada melancòlica. Un d'ells porta el clatell arranat en la part més baixa del coll i, tot d'una, més amunt li creix una espessa i rinxolada pelussa tal com marca la moda de les perruqueries del moment. Totes les generacions han marcat les seves diferències amb una o altra forma de pentinar i tallar els cabells, deixar-se créixer crestes de pèl o bigotis que, passat el temps, resulten irrisoris com uns pantalons dits de pota d'elefant que portaven, *a la pàge*, de joves sortits de l'ou. La joventut sempre és la mateixa: canvien les formes; el fons és igual.

Em fa l'efecte que surten de casa i això, junts, els excita. Xerren, criden, canten, beuen, fumen en franca complicitat. N'hi ha algun que mira de biaix, melancòlicament, el poble - tot de cases de toves de tres plantes: entrada i

planta baixa, primer pis, engolfa, que sembla solzit com una cassola de fang al foc d'on només emergeix un campanar barroc o neoclàssic, de pedra molla sota un sol potent que fulgeix sobre la vila entre ocres torrats i breus clapes de verd d'ametller i olivers platejats. Als voltants, el verd apagat dels ametllers i olivers semblen un auster jardí en l'anunciata xafogor del matí. Molts dels joves serà la primera volta que sortiran de la vila i això mateix els atordeix i els excita .

Servir l'estat és un de tantes obligacions oneroses que se'ns ha imposat amb la fraseologia del progrés i la nació .Com més creix l'estat, menys en sabem res i més ens resulta difícil de controlar-lo. Algun historiador digué que tot sistema econòmic conté en si mateix el germen de la seva pròpia destrucció i aquesta fagocitació creixent per part de l'estat de tot de funcionaris, de policies, d'ostentoses cimeres polítiques i exposicions universals i olimpíades acabaran per arruïnar-lo i s'ensorrarà per la seva mateixa monstruositat. A no ser que emprengui el camí que sempre el deslliurà de la bancarrota: apujar els impostos, arrogant-se

més atribucions i promoure més obligacions.

Els pregunto pel seu destí en l'exèrcit, pel seu estat d'ànim i per saber on van.

-Anem a l'estació de trens per agafar un tren que ens porti a Barcelona. Cadascú té un destí diferent. Jo aniré al campament a Girona. No volia pas posar-me a fer l'objecció de consciència encara que tinc molt amics que ho han fet. Prou ens en sortirem, diu un dels joves amb una ganyota de disculpa o de preocupació.

Un altre jove, del tot despreocupat i desenguixat, m'explica el seu desig d'enrolar-se a la legió o als paraigudistes però que els seus pares li han buscat un lloc a la Creu Roja. Per a ell, tabalot de mena, la mili és una aventura excitant i fóra capaç d'enrolar-se en qualsevol guerra exòtica vociferant, amb el fusell a la mà, en un qualsevol tren que els portés al front només amb la condició que l'andana fos plena de noies plorant amb mocadors a la mà i gent cridant una qualsevol beneiteria.

Els joves sempre han tendit als extrems . És a dir, a apuntar-se, en un rampell, en una qualsevol legió; els pares sempre han frenat les rauxes dels joves: han convertit els desitjos heroics en una bassa d'oli, en un lloc de vigilància de la Creu Roja.

El jove ha afegit que a la legió tots fan pinya i ha explicat amb evident complaença que si hi ha una baralla en què participa un legionari tots els altres hi acuden per defensar-lo.

El jove sempre ha volgut fondre's en la colla, el grup, la companyonia per oblidar-se d'ell mateix. M'ho dic, però les experiències no poden exportar-se fàcilment: tal se val dir com no dir. Cadascú ha de viure la seva vida i extreure'n la seva lliçó. Rumio que en la manera de parlar d'aquesta gent pagesa, malfiada i confiada, agarrada i treballadora, hi ha moltes maneres de dir amb gràcia la impossibilitat de convèncer per la paraula: per una orella m'entra i per l'altra em surt, això és com predicar a les parets . Tal se val dir com no dir, lligat de dos caps una botifarra. En aquest rodal, la gent parla molt, i parla fort, del temps, dels diners que perd o que guanya, del que planta fulano o sotano, etc, però rarament escolta. Escoltar no és pas el fort de la gent del país. I en tot cas només ha escoltat el que li ha interessat. Com de costum.

Andreu Loncà Loncà